

України у 2015 році для участі у багатонаціональних навчаннях // Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=54334

5. Militaryexpenditureandarmsproduction // Stockholm international peace research institute [ElectronicResource]. – Modeofaccess:<http://www.sipri.org/yearbook/2014/04>

Гарбич Анна
студентка спеціальності “Міжнародні відносини”
Національного університету «Львівська політехніка»

ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО МІЖ КРАЇНАМИ ЄС ТА УКРАЇНОЮ

Щоб визначитись з терміном «транскордонне співробітництво» доцільно розглянути його місце у системі міжнародного співробітництва регіонів, яке здійснюється як міжтериторіальне, міжрегіональне та транскордонне. З підписанням «Протоколу № 2 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними властями громад, який стосується міжтериторіального співробітництва» в основному було завершено введення понятійного апарату для цієї сфери діяльності [2].

Після вступу групи країн Центральної Європи 2004 року до Європейського Союзу суттєво змінився статус транскордонного співробітництва між Україною і центральноевропейськими державами – новими членами ЄС. По-перше, транскордонне співробітництво України із західними сусідами – Польщею, Словаччиною, Угорщиною з травня 2004 року здійснюється безпосередньо на нових спільних східних кордонах ЄС. Внаслідок цього міжнародні відносини транскордонного співробітництва центральноевропейських країн з Україною перетворилися із стосунків „другого ешелону” на взаємини

ЄС з Україною як безпосереднім сусідом першого порядку Євросоюзу і держав ЦСЄ.

По-друге, якщо раніше транскордонне співробітництво України з Польщею, Словаччиною та Угорщиною було переважно справою двосторонніх або багатосторонніх відносин держав Центральної і Східної Європи, то нині воно вийшло за цей дещо звужений регіональний формат і перетворилося на форму стосунків України не лише з окремими країнами ЦСЄ чи їх об'єднаннями, але і з Євросоюзом в цілому.

По-третє, транскордонне співробітництво центрально-європейських держав з Україною стало невід'ємною складовою нової східної політики Євросоюзу [4].

Основним стимулом розвитку євро регіонів за участю України стає усвідомлення можливості реалізації програм розвитку за підтримки європейських джерел фінансування. При цьому економічні завдання сучасного євро регіонального будівництва, так само як і «економічна ідеологія» концепції «Європа регіонів» відходять від простого прямого фінансування з боку структурних фондів ЄС. Крім того, досвід створення та діяльності євро регіонів в Західній Європі свідчить про те, що для досягнення ефективного рівня роботи подібних структур необхідні довгі роки гармонізації інтересів їх учасників, відпрацювання механізмів як транскордонної співпраці, так і знаходження каналів впливу на рівень національних урядів з метою створення сприятливого правового поля [1].

Транскордонне співробітництво в Україні здійснюється в межах угод, укладених між територіальними громадами, їх представницькими органами, місцевими органами влади України та територіальним громадами, відповідними органами влади інших держав. Питання транскордонного співробітництва регулюється Європейською рамковою конвенцією про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або органами влади 1980 р. (ETS № 106), Додатковим протоколом до Європейської рамкової конвенції про транскордон-

не співробітництво між територіальними громадами і властями 1995 р. (ETS № 159) та Протоколом №2 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними громадами або властями, який стосується міжтериторіального співробітництва 1998 р. (ETS № 169). Україна приєдналася до цих міжнародних договорів. В Україні транскордонне співробітництво є одночасно інструментом розвитку прикордонних територій та чинником реалізації її євроінтеграційних прагнень, що відображено у Державній стратегії регіонального розвитку України на період до 2015 р. та Державній програмі розвитку транскордонного співробітництва на 2007-2010 рр.

У вересні 2010р. Кабінет міністрів України схвалив Концепцію Державної програми розвитку транскордонного співробітництва на 2011–2015 рр., яка узагальнила майже двадцятилітній досвід співпраці між мешканцями сусідніх країн в рамках програм транскордонного співробітництва. Передбачається, що ця програма дозволить Україні більш послідовно і ефективно використовувати допомогу, що її ЄС надає українським регіонам в рамках нового Інструменту європейського сусідства і партнерства та його Стратегії транскордонного співробітництва на 2007–2013 рр. При всій відмінності масштабів і тематики програм і проектів транскордонного співробітництва між прикордонними областями, їх об'єднує одне: бажання сусідніх народів співпрацювати заради обміну досвідом, взаємодопомоги та покращення життя сусідів і свого власного життя. Великі і маленькі кроки назустріч зближують наші народи, ведуть до взаєморозуміння і взаємодопомоги, сіють зерна миру і добра, з яких неодмінно проросте мирне і щасливе майбутнє усіх європейських народів [3].

Сьогодні на території України діють вісім єврорегіонів: «Буг» (Україна, Польща, Білорусь), Карпатський єврорегіон (Україна, Польща, Словаччина, Угорщина, Румунія), «Нижній Дунай» (Україна, Молдова, Румунія), «Верхній Прут» (Україна,

Молдова, Румунія), «Дніпро» (Україна, Росія, Білорусь), «Ярославна» (Україна, Росія), «Слобожанщина» (Україна, Росія) та «Донбас» (Україна, Росія).

Проводиться цілеспрямована робота щодо створення нових єврорегіонів. Так, Вінницькою облдержадміністрацією опрацьовується питання щодо створення єврорегіону «Дністер» за участю Вінницької, Одеської областей і прикордонних районів Республіки Молдова (Сорокський район і Придністров'я).

26 вересня 2008 р. у м. Варна (Болгарія) було підписано статутні документи нового Чорноморського єврорегіону, ідея створення якого належить Конгресу місцевих та регіональних влад Ради Європи.

Впровадити інститут транскордонного співробітництва Україна намагається шляхом його трансплантації з більш розвинутого економічного середовища у менш розвинуте. Таким чином держава намагається прискорити інституціональний розвиток, але виникає небезпека відторгнення або дисфункції трансплантованих інституцій [2].

Отже, реалізуючи програму євроінтеграції Україна намагається через відповідну систему інституцій адаптувати передовий світовий досвід, вийти на сучасні стандарти суспільно-економічного розвитку. Такі обставини відкривають для України широкі можливості в сфері міжнародної економічної інтеграції, зокрема у прикордонних територіях. Саме тому, Україна реалізуючи курс на європейську інтеграцію активно залучається до різноманітних форм співробітництва як з Європейським Союзом, так і з країнами, які входять до складу ЄС і використовує такий євроінтеграційний інструмент, як транскордонне співробітництво.

Література:

1. Бусыгина И. М. Настоящее и будущее «Европы регионов» (проблемы европейского регионализма) // Мировая экономика и международные отношения. - №9. -2005. - С.78-86.

2. Мікула Н.А. Транскордонне співробітництво регіонів України: стан та перспективи / Н.А. Мікула // Україна: Стратегічні пріоритети. Аналітичні оцінки. – 2006: монографія; за ред. О.С.Власюка. – К.: НІСД, 2006. – С.424.
3. Про транскордонне співробітництво: Закон України №1861-IV від 24 червня 2004 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1861-15>. – Редакція від 02.12.2012.
4. Розширена Європа – Сусідні країни. Нова структура відносин з нашими східними та південними сусідами. Повідомлення Європейської Комісії для Ради та Європейського Парламенту. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.delukr.cec.eu.int/ua/eu_and_country/bilateral_relations.htm
5. European Charter of Border and Cross-border Regions: [Електронний ресурс] // Association of European Border Regions: Official website. – Режим доступу: http://www.aebr.net/profil/pdfs/charta.en.pdfpublic/oppeosakond/doktoriope/Lepik_varuta.pdf

Вітрцьок Хенріка

студентка спеціальності “Міжнародні відносини”

Національного університету «Львівська політехніка»

Горбач Олександр

студентка спеціальності “Міжнародні відносини”

Національного університету «Львівська політехніка»

ІНТЕГРАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Європейський вибір українською громадськістю, проблеми на сході нашої держави, майдан як антирадянська революція, зовнішньополітичні амбіції Путіна, визначення української політики у міжнародному просторі – це тематика, яка впродовж більше року не сходить із шпальт вітчизняних та зарубіжних ЗМІ. Як нещодавно сказав український режисер